

Direkcija
Področje za odločanje o pravicah
in za medicinske pripomočke
Miklošičeva cesta 24
1000 Ljubljana

Tel.: 01 30 77 200
E-pošta: di@zzzs.si
www.zzzs.si

ZZZS – VSE OE
Vsem splošnim ambulantam
ter otroškim in šolskim dispanzerjem

Številka: 180-21/2026-DI/26
Datum: 15. 6. 2026

ZADEVA: Določanje navodil o ravnanju med začasno zadržanostjo od dela, izzivi v praksi (najpogostejša vprašanja in dileme) in uvedba elektronskih navodil (eNR) z dnem 1.7.2026

[Zakon o dodatnih interventnih ukrepih na področju zdravstva je na področju izvajanja pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja \(ZDIUPZ\)](#), ki je začel veljati 27. 12. 2025, med drugim ureja odvzem nadomestila med začasno zadržanostjo od dela, ki se izplačuje v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja (18. člen ZDIUPZ), določanje navodil o ravnanju (22. člen ZDIUPZ) ter izvedbo laične kontrole (24. člen ZDIUPZ). O zakonski ureditvi ter na njegovi podlagi sprejetih podzakonskih predpisih oz. novih in posodobljenih navodilih ZZZS smo vas že obvestili. Gre za:

- [Pravilnik o navodilih o ravnanju zavarovanca med začasno zadržanostjo od dela](#),
- [Navodilo za zajem in posredovanje podatkov iz elektronskih navodil o ravnanju med začasno zadržanostjo od dela \(eNR\)](#),
- [Navodilo o uresničevanju pravice zavarovancev do začasne zadržanosti od dela in do nadomestila plače](#)

Elektronska navodila o ravnanju med začasno zadržanostjo od dela (eNR) se morajo pričeti v ambulantah osebnih zdravnikov, nadomestnih zdravnikov in v dodatnih ambulantah družinske medicine izdajati **1. julija 2026**. Odgovorne osebe pogodbenih izvajalcev naj preverijo pri svojih programskih hišah, ali bodo **nove programske rešitve pravočasno nameščene** v vašem informacijskem sistemu.

Če pri informiranju zavarovancev uporabljate **infografiko**, jo prosimo **zamenjajte** z zadnjo veljavno verzijo, ki je objavljena na tej spletni strani: [zzzs_rezimi-gibanja-2026 .pdf](#)

Dodatno pošiljamo še **odgovore na najpogostejše dileme**, ki so se pojavile v praksi.

1. Izbira vrste navodila

S strani posameznih izvajalcev zdravstvenih storitev, bolnikov in tudi združenj bolnikov smo bili obveščeni, da je v praksi težava, saj pristojni zdravniki (tako osebni zdravniki kot tudi imenovani

zdravniki) v primeru nekaterih zdravstvenih stanj določajo nesorazmerna navodila glede na zdravstveno stanje (npr. pri bolnikih z duševnimi in vedenjskimi motnjami, onkoloških bolnikih).

Pri izbiri vrste navodila o ravnanju in določitvi dodatnih dovoljenih aktivnosti mora pristojni zdravnik izhajati iz aktualnega zdravstvenega stanja in namenačasne zadržanosti od dela, ki je v čimprejšnji rekonvalescenci (okrevanju) ter zavarovanca omejiti pri tistih dejavnostih, ki lahko negativno vplivajo na zdravljenje (npr. prosto gibanje v času akutnega infektivnega obolenja, zmerno ali težje naporne telesne aktivnosti v času simptomatskega obolenja ali poškodbe lokomotornega aparata, prosto gibanje v času ogrožujoče ali febrilne nevtropenije onkološkega bolnika, idr.). Treba je torej paziti, da so navodila o ravnanju *sorazmerna* zavarovančevemu zdravstvenemu stanju ter z njim povezanim potekom oz. načinom zdravljenja in rehabilitacije, in da zavarovanca ne omejujejo bolj, kot je to potrebno za dosego namena.

Za tista zdravstvena stanja, kjer je največja neenotnost pri določanju, smo RSK za družinsko medicino zaprosili, za podajo mnenje, katera vrsto navodil bi bilo najbolj smotno določiti. Ko bodo smernice oblikovane, vas bomo obvestili.

2. Zahtevki delodajalcev in zavarovancev osebnim zdravnikom v zvezi z določitvijo navodil o ravnanju

V praksi se pojavljajo tudi vprašanja, kako naj postopajo osebni zdravniki v zvezi z različnimi zahtevki, ki jih imajo do osebnih zdravnikov zavarovanci in delodajalci zavarovancev, ki so v bolniškem staležu.

Naj opozorimo, da ima delodajalec (seveda pa tudi zavarovanec) pravico, da mu osebni zdravnik posreduje naslednje podatke v zvezi z odobritvijočasne zadržanosti od dela, in sicer: obdobječasne zadržanosti od dela, razlog zadržanosti od dela in režim gibanja zavarovanca (navodila o ravnanju medčasno zadržanostjo od dela). Delodajalec ni upravičen do diagnoze ali drugih podatkov o zdravstvenem stanju zavarovanca. Trenutno so osebni zdravniki delodajalcu dolžni posredovati prej navedene podatke na njegovo izrecno zahtevo v pisni obliki, v razvoju pa je že informacijska rešitev, ki bo omogočala delodajalcu avtomatičen dostop do navedenih podatkov brez predhodne zahteve in obremenjevanja osebnih zdravnikov (delodajalcu bodo do podatkov dostopali preko SPOT). Rešitev bo predvidoma uvedena s 1. 7. 2026. Osebni zdravniki pa morajo zavarovance vedno ob odobritvičasne zadržanosti od dela vedno seznaniti z navodili o ravnanju pisno, tj. prek informacijske poti, za katero je soglašal zavarovanec (npr. sporočilo na telefonsko številko) ali na drug način (npr. kopija iz zdravstvene dokumentacije, preko portala za paciente ipd.). V razvoju je tako kot za delodajalce tudi za zavarovance informacijska rešitev, ki bo tudi njim omogočala avtomatsko seznanitev z določenimi navodili o ravnanju s strani osebnega zdravnika (preko zVem). Tudi ta rešitev bo predvidoma uvedena z 1. 7. 2026.

Osebni zdravnik skladno s pravili ZZS zaradi zagotovitve enotnosti odločanja in ekonomičnosti izbira med vrstami navodil, ki so enotna in standardizirana (opredeljena v Navodilu). **Uporaba drugačnih navodil, izven določenega okvira s strani ZZS ni dovoljena.** Niti delodajalec niti zavarovanec skladno z veljavno zakonodajo nista upravičena od osebnega zdravnika zahtevati drugačne določitev navodil o ravnanju (drugačno vrsto strukturiranega navodila, popolnoma drugačno nestrukturirano navodilo ali bolj natančno opredelitev – npr. časovno omejeni izhodi, izhodi omejeni na kilometre ipd.). Osebni zdravnik je, kadar je pristojen za odločanje o časni zadržanosti od dela, dolžan določiti tudi ustrezna navodila o ravnanju. Delodajalec in/ ali zavarovanec lahko sicer predlagata spremembo vrste navodila, vendar osebni zdravnik predlogu ni dolžan slediti. **Če se z določenimi navodili, ki so bila dana zavarovancu s strani osebnega zdravnika, delodajalec ali zavarovanec ne strinjata, imata zgolj možnost vložitve zahteve za presojo ocene osebnega zdravnika pri imenovanem zdravniku ZZS,** in sicer v 3 delovnih dneh, odkar sta bila z določitvijo navodil seznanjena.

Kadar je za odločanje o začasni zadržanosti od dela pristojen imenovani zdravnik ali zdravstvena komisija, je ta dolžan(a) v svoji odločbi določiti tudi navodila o ravnanju, hkrati pa lahko v svoji odločbi (izreku) določi, naj osebni zdravnik, če se zdravstveno stanje zavarovanca spremeni (izboljša ali poslabša), ta določi drugačno navodilo, kot je določeno v konkretni odločbi. Sprememba odločbe s strani imenovanega zdravnika ali zdravstvene komisije v tem primeru (torej, če osebni zdravnik presodi, da je sprememba navodil upravičena) ni potrebna. Prav tako tudi v tem primeru niti delodajalec niti zavarovanec nista upravičena od osebnega zdravnika zahtevati spremembe navodil, ki jih je v svoji odločbi določil imenovani zdravnik ali zdravstvena komisija. To lahko predlagata, vendar predlogu osebni zdravnik ni dolžan slediti, navodilo pa lahko spremeni le, če je pri zavarovancu prišlo do spremembe zdravstvenega stanja. Če se delodajalec ali zavarovanec z navodili, določenimi v odločbi imenovanega zdravnika ali zdravstvene komisije, ne strinjata, osebni zdravnik pa navodil o ravnanju v okviru svojih pooblastil ne spremeni, imata vedno možnosti vložitev pritožbe oz. tožbe zoper odločbo imenovanega zdravnika oz. zdravstvene komisije (v roku in pod pogoji, ki so navedeni v pravnem pouku odločbe, ki sta jo prejela). Če pa je osebni zdravnik na podlagi pooblastila imenovanega zdravnika ali zdravstvene komisije v odločbi spremenil navodilo o ravnanju, imata tako delodajalec kot tudi zavarovanec, če se s spremenjenim navodilom ne strinjata, možnost pri imenovanem zdravniku ZZS zahtevati presojo ocene osebnega zdravnika, in sicer v roku 3 delovnih dni, odkar sta bila seznanjena z novo določitvijo navodil s strani osebnega zdravnika.

3. Zahtevki delodajalcev in zavarovancev osebnim zdravnikom v zvezi z ugotavljanjem ali gre za dovoljeno aktivnost ali za kršitev navodil o ravnanju

Delodajalec, ki meni, da je zavarovanec kršil navodila o ravnanju med začasno zadržanostjo, pa gre za začasno zadržanost od dela, za katero delodajalec nadomestilo plače izplačuje v svoje breme (ne v breme ZZS), od osebnega zdravnika, pa tudi ne od imenovanega zdravnika oz. zdravstvene komisije (oz. ZZS) **ni upravičen zahtevati podaje mnenja, ali določeno dejanje oz. aktivnost zavarovanca, predstavlja kršitev danih navodil o ravnanju.** Delodajalec navedenega mnenja namreč ne potrebuje za izvrševanje pravic oz. dolžnosti iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, temveč za izvrševanje pravic in dolžnosti iz delovnega razmerja ter posledično za izpeljavo morebitnih delovnopравnih postopkov. Naloga osebnih zdravnikov ali imenovanih zdravnikov oz. zdravstvene komisije (oz. ZZS) pa skladno z veljavno zakonodajo ni podaja izvedenskih mnenj za potrebe izpeljave delovnopравnih postopkov. Delodajalec torej samostojno odloča o tem, ali gre v določenem primeru aktivnosti za kršitev, ter posledično o morebitni izpeljavi delovnopравnih postopkov. ZZS je pristojen za ugotavljanje, ali gre za kršitev navodil samo za obdobje, ko se nadomestilo plače izplačuje v breme ZZS. Delodajalec si lahko pri presoji, ali določeno ravnanje predstavlja kršitev navodil o ravnanju, pomaga z vodili, ki jih pri presoji upošteva ZZS (in so opisana v naslednji točki).

Prav tako tudi ni dolžnost osebnih zdravnikov, da bi zavarovancem nenehno podajali pojasnila, ali so določene aktivnosti dovoljene, glede na vrsto navodila o ravnanju, ki je bilo določeno. Dolžnost osebnega zdravnika je, da ob odobritvi začasne nezmožnosti za delo določi navodilo, ter zavarovancu ob tem odgovorijo na morebitne najpogostejše dileme glede dovoljenih ali prepovedanih aktivnosti. Osebni zdravniki lahko zavarovance za podrobnejšo razlago danih navodil o ravnanju, napotijo na spletno stran ZZS: <https://zavarovanec.zzs.si/bolniska-odsotnost-zacasna-zadrzanost-od-dela/default-title/>, na kateri so natančni opisi posameznih vrst navodil, navedeno pa je tudi, kako ZZS presoja, ali gre v danem primeru za kršitev danega navodila. **Zavarovanci so dolžni svoje pravice izvrševati pošteno ter se izogibati aktivnostim, ki bi lahko negativno vplivale na njihovo zdravje (otežila izboljšanje ali ga poslabšala).** V primeru dvoma ali določena aktivnost negativno vpliva na njihovo zdravje, se je potrebno tem aktivnostim preventivno, izogibati.

4. Kako ZZS presoja, ali gre za kršitev navodil o ravnanju

Če se nadomestilo plače izplačuje v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja ZZS presoja, ali gre pri zavarovančevem ravnanju za kršitev navodil o ravnanju. Navedeno ni pristojnost osebnega zdravnika. Če imajo zavarovanci glede navedenega vprašanja, jih osebni zdravniki (če se obrnejo nanje) lahko napotijo na spletni strani ZZS, na katerih se lahko podrobneje poučijo, o tem, kdaj gre za kršitev navodil o ravnanju.

Pri presoji, ali določena aktivnost zavarovanca predstavlja kršitev navodil, ZZS izhaja predvsem iz tega, ali zavarovanec spoštuje osnovno navodilo, ki mu je bilo določeno s strani pristojnega zdravnika.

To pomeni, da ZZS **pri vrsti navodila »počitek na domu«** primarno preverja, ali se zavarovanec, ki ima gibanje omejeno le na dom, **v času zadržanosti od dela res nahaja doma.** Če ga ob opravi kontrole ni, mora imeti dokazilo o tem, da je bil odsoten zaradi opravljanja zdravstvene storitve. Zdravstvene storitve, vključujejo tako zdravstvene storitve, ki jih bo zavarovanec izvajal v okviru javne mreže kot tudi za tiste, ki jih bo izvajal samoplačniško, ne glede na to, ali so povezane z zdravstvenim stanjem, zaradi katerega je zavarovanec v bolniškem staležu (če je zavarovanec v bolniškem staležu zaradi bolečin v nogi, lahko zapusti dom zaradi oprave zobozdravstvene storitve). Oprava storitev alternativnega zdravljenja ali medicinske rehabilitacije, za katere ni dal soglasja minister, ki je pristojen za zdravje, ni upravičen razlog za zapustitev doma.

Pri vrsti navodila »počitek na domu z nujnimi izhodi« v kraju prebivališča in vrsti navodila »dovoljeno gibanje v kraju prebivališča«, ZZS primarno preverja, da se zavarovanec ne giba izven kraja prebivališča. Veliko je v praksi nerazumevanja, kaj je **kraj prebivališča**, zato še enkrat posebej poudarjamo, da če zavarovanec v svojem naselju ne more opraviti vseh osnovnih storitev za preživetje (npr. nakup živilskih potrebščin, obisk lekarne ipd.) in drugih nujnih neodložljivih storitev (npr. obisk upravne enote za ureditev osebnih dokumentov), se dovoljeno območje gibanja avtomatično razširi na najbližje sosednje naselje, kjer se te storitve lahko opravi. Seveda pa razširitev velja le v primeru, da zavarovanec v to naselje potuje zaradi oprave take storitve. Tako zavarovanec v teh primerih, kljub temu, da se giba izven svojega naselja, ne krši danih navodil o ravnanju. Ko bo vzpostavljeno elektronsko določanje navodil o ravnanju zavarovancem na zVem (1. 7. 2026) bodo zavarovanci o tem tudi avtomatsko obveščeni, v vmesnem času pa jih lahko, da ne bi prihajalo do nerazumevanja, na navedeno opozorite ali pa jih glede podrobnejših pojasnil o posameznih vrstah navodil napotite na spletno stran ZZS: <https://zavarovanec.zzs.si/bolniska-odsotnost-zacasna-zadrzanost-od-dela/default-title/>. Poleg tega še poudarjamo, da če določena storitev v navodilu o ravnanju ni posebej opredeljena kot nujna, neodložljiva oz. osnovna storitev za preživetje, še ne pomeni, da v posameznem primeru ne gre za takšno storitev. **Nemogoče je namreč opredeliti vse nujne oz. osnovne življenjske storitve, zato ZZS pri razlagi tega pojma izhaja iz predpostavke, da zavarovanec izven kraja svojega naselja ne sme opravljati takšnih storitev, za katere je vsakemu povprečnemu posamezniku jasno, da niso nujne, neodložljive oz. osnovne za preživetje.**

Pri vrsti navodila »dovoljeno gibanje v kraju prebivališča« in »dovoljeno gibanje v kraju in izven kraja prebivališča« je za presojo, ali zavarovanec krši navodila o ravnanju, pomembno tudi katere **so tiste aktivnosti, ki ne vplivajo negativno na njegovo zdravstveno stanje** (saj so tudi te dovoljene, poleg aktivnosti, navedenih v navodilu). Ker vseh dovoljenih aktivnosti ni mogoče izčrpno našteti, ZZS zaradi zagotavljanja ustrezne pravne varnosti zavarovanca pri presoji, ali zavarovanec krši navodila o ravnanju z izvajanjem določene aktivnosti, upošteva, da se lahko kot kršitev navodil o ravnanju, opredelijo zgolj **ravnanja zavarovanca, ki so z navodili posebej prepovedana** (npr. osebni zdravnik lahko pod dovoljene aktivnosti tudi posebej zapiše, katere aktivnosti zavarovancu posebej prepoveduje), **ali pa očitno negativno vplivajo na njegovo zdravstveno stanje, pri čemer je to jasno tudi laiku.** Gre torej za ravnanja, za katera je samoumevno, logično in splošno znano, da škodujejo zdravstvenemu stanju.

Naloga osebnih zdravnikov ni, da bi zavarovanim osebam in delodajalcem pojasnjevali, ali je vsaka posamezna aktivnost dovoljena ali ne.

5. Spreminjanje vrste navodila, določenega v odločbi imenovanega zdravnika oz. zdravstvene komisije, s strani osebnega zdravnika

Če je v odločbi imenovanega zdravnika ali zdravstvene komisije (izrek) določeno, da lahko osebni zdravnik določi novo navodilo o ravnanju, v kolikor se med trajanjem odobrene začasne zadržanosti od dela zdravstveno stanje zavarovanca spremeni, **osebni zdravnik ne sme določiti drugačnih navodil o ravnanju, če se zdravstveno stanje pri zavarovancu ni spremenilo.** V nasprotnem primeru bi šlo za nedopusten poseg v odločanje imenovanega zdravnika oz. zdravstvene komisije. Če se torej zdravstveno stanje ni spremenilo, in se zavarovanec z navodili, določenimi v odločbi imenovanega zdravnika ali zdravstvene komisije, ne strinja, lahko vloži pritožbo oz. tožbo, ne more pa od osebnega zdravnika zahtevati spremembe navodil o ravnanju za obdobje, o katerem je že odločil imenovani zdravnik oz. zdravstvena komisija. Če pa osebni zdravnik spremeni navodilo, ki ga je dal zavarovancu imenovani zdravnik ali zdravstvena komisija, je dolžan pojasnilo zapisati v zdravstveno dokumentacijo zavarovanca.

6. Skrajšan delovni čas in določanje navodil o ravnanju

Če pristojni zdravnik zavarovancu odobri delo v skrajšanem delovnem času, predlagamo, da kot vrsto navodila izbere najmanj omejujoče navodilo (4 - Dovoljeno gibanje v kraju in izven kraja prebivališča), razen če za določitev strožjega navodila obstajajo kakšni posebni razlogi (npr. da zavarovanec delo v skrajšanem delovnem času opravlja od doma, neomejeno gibanje izven kraja gibanja pa bi poslabšalo njegovo zdravstveno stanje). Potrebno je poudariti, da v primeru dela v skrajšanem delovnem času, določena navodila za ravnanje veljajo le za čas, ko zavarovanec ne opravlja delovne obveznosti (za tisti čas, ko delavec opravlja delo, pa je upravičen do plače in ne nadomestila plače, navodila ne veljajo, saj zavarovanec v tem času ne koristi pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja).

7. Odločanje o odhodu v tujino - delo v tujini v času odobrenega dela v skrajšanem delovnem času

Če zavarovanec dela v skrajšanem delovnem času, pa ga delodajalec v tem času napoti na delo v tujino, mora imeti tak delavec dovoljenje imenovanega zdravnika za odhod v tujino. Imenovani zdravnik odobri odhod v tujino, če takšen odhod ne vpliva negativno na zdravstveno stanje zavarovanca (tako samo potovanje kot tudi bivanje ter delo v tujini) ter če ugotovi, da bo delodajalec delavcu v tujini zagotavljal delo, **skladno s časovno omejitvijo iz odločbe ZZSZ** (na podlagi izjave delodajalca). Pri tem je potrebno tudi upoštevati, ali bo delodajalec ure, ki jih delavec porabi za potovanje, štel enako kot ure dejanskega opravljanja dela (na podlagi izjave delodajalca). Enako velja tudi v primerih izobraževanj v tujini, če jih organizira ali zavarovanca nanje napoti delodajalec.

8. Dopust in delo v skrajšanem delovnem času

Odhod v tujino v času začasne zadržanosti (tudi delne) ni mogoč, razen z dovoljenjem imenovanega zdravnika in pod pogoji, ki jih določa zakon (da to ne vpliva negativno na zdravstveno stanje in hkrati, da je podan opravičljiv osebni razlog ali da zavarovanec potuje v tujino zaradi oprave zdravstvene storitve). Dopust ni opravičljiv osebni razlog za odobritev odhoda v tujino. **Zavarovanec je v bolniškem staležu tudi, če dela skrajšani delovni čas, zakon pa za te zavarovance ne določa izjeme.** Takšna ureditev nedopustno ne posega v pravico zavarovanca do dopusta, saj ta lahko navedeno pravico še

vedno izrabi, vendar je pri tem krajevno omejen (nima dovoljenih izhodov v tujino in spoštovati mora navodila o ravnanju), kar je glede na to, da v preostalem času koristi pravico dočasne zadržanosti od dela razumljivo, saj ima v primeru koriščenja določene pravice lahko tudi s tem povezane obveznosti. Če se bolniški stalež ne podaljša (zavarovanec ne koristi pravice do nadomestila plače niti za polni niti za skrajšani čas), pa lahko zavarovanec pravico do dopusta koristi neomejeno.

9. Zahtevki delodajalcev osebnim zdravnikom za uvedbo laične kontrole

Uvedbo laičnega nadzora lahko delodajalec predlaga imenovanemu zdravniku ZZS, vendar šele, ko izplačevanje nadomestila plače preide v breme ZZS. Osebni zdravnik skladno z določili ZDIUPZ in ZZVZZ nima obveznosti predlaganja uvedbe laične kontrole, lahko pa to stori. Nespremenjena ostaja ureditev, da delodajalec sam nadzira ravnanje zavarovanca v času bolniškega staleža in tudi sprejema morebitne delovnopravne ukrepe, če se nadomestilo izplačuje v njegovo breme. Delodajalec pa lahko prav tako sam opravlja nadzor in sprejema morebitne delovnopravne ukrepe tudi, če se nadomestilo izplačuje v breme ZZS.

Lepo pozdravljeni.

Področje za odločanje o pravicah
in za medicinske pripomočke
mag. Ana Vodičar